

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Kostam KADIM****Zivsaimniecība un okeāni****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu pienesums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenošiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosieties neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemetīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Mana akadēmiskā un profesionālā pieredze un Eiropas Savienības galvenās prioritātes, it īpaši jomā, par kuru, iespējams, būšu atbildīgs, ir cieši saistītas.

Pēc izglītības esmu biologs. Man ir zinātņu doktora grāds saglabāšanas bioloģijā, un esmu biodaudzveidības saglabāšanas mācībspēks. Savā pētnieciskajā darbībā, kuru finansiāli atbalsta Eiropas Komisija un ANO, esmu pievērsies galvenokārt biodaudzveidības saglabāšanai un ilgtspējīgai resursu pārvaldīšanai, arī tās sociālekonomiskajiem aspektiem. Papildus akadēmiskajam darbam esmu bijis arī Kipras veselības ministrs (2007–2008), izglītības un kultūras ministrs (2014–2018) un lauksaimniecības, lauku attīstības un vides ministrs (2018–2023).

Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides ministra amatā es pārraudzīju ar zivsaimniecību un jūras pētniecību saistīto rīcībpolitiku īstenošanu. Konkrētāk, biju atbildīgs par kopējās zivsaimniecības politikas īstenošanu Kiprā un par nacionālā jūras, zvejniecības un akvakultūras operatīvā plāna izstrādi 2021.–2027. gadam. Turklāt, pieaicinājuši arī Kuģniecības ministriju, mēs izstrādājām Kipras Jūras telpisko plānu. Ar ES instrumentu palīdzību sniedzām finansiālu atbalstu grūtībās nonākušiem zvejniekiem, it sevišķi izaicinājumu pilnajā Covid-19 pandēmijas laikā. Savā piecus gadus ilgajā pilnvaru termiņā es aktīvi piedalījos vairumā Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes sanāksmju, kurās tika spriests par ES līmeņa rīcībpolitikām un zivsaimniecības un okeānu problemātiku.

Šāds zināšanu un pieredzes salikums jo sevišķi noderēs, kad, ņemot vērā visas attiecīgās dimensijas, vajadzēs izlīdzsvarot dažādās rīcībpolitikas, kas darbojas manā potenciālajā atbildības jomā.

Tālāk attīstot politiskās pamatnostādnes, mana galvenā prioritāte būs gādāt, lai zvejniecības un akvakultūras sektors arī turpmāk būtu spējīgs turpināties, konkurēt un izturēt un lai Eiropas zivsaimniecības produktu ķēdē valdītu vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Uz šādu vaduguni iešu arī tad, kad formulēsim, kādu vēlamies šo sektoru redzēt 2040. gadā. Šajā ceļā es visas attiecīgās ieinteresētās personas iesaistīšu patlaban notiekošajā visaptverošajā KZP izvērtēšanā un noturēšu dialogus par zivsaimniecību un okeāniem. Šeit ir svarīgi vienlīdz lielu uzmanību veltīt gan vidiskajai, gan sociālekonomiskajai dimensijai. Atkarībā no izvērtējuma rezultātiem es tālāk izkopšu KZP stiprās puses un ķeršos mazināt atklājušos trūkumus, lai nodrošinātu, ka KZP ir mūsdienu kontekstā iederīga un gatava stāties pretim jebkurai zivsaimniecībā briestošai problēmai. Līdztekus es atbalstīšu dalībvalstis zivsaimniecības tiesību aktu kopuma īstenošanas darbā un palīdzēšu tām sagatavot ātras un iedarbīgas intervences, attiecīgā gadījumā pieslēdzot Eiropas Komisijas tehnisko atbalstu.

Bez tam es priekšplānā izvirzīšu holistisku pieeju, ko liksim lietā, lai veicinātu zilās ekonomikas attīstību un nodrošinātu, ka mūsu okeāns ir labi pārvaldīts un veselīgs ikvienā savā dimensijā, kas ierakstīta Eiropas Okeānu paktā, kurš visām ar okeāniem saistītajām rīcībpolitikām kalpos par vienotu stratēģisku bāzes satvaru. Centīšos optimizēt dažādos jūras izmantojumus un raudzīties, lai vajadzība aizsargāt dabu un, piemēram, ražot atkrastes

atjaunīgo enerģiju varētu sadzīvot ar zvejniecības un akvakultūras sektora vajadzībām. Tādā veidā uzmanības centrā nonāks jūras telpiskā plānošana, kas prasīs svaigu un enerģisku pieeju. Turklāt es izzināšu, cik liels ir Eiropas zilā oglekļa rezervju lietderīgums, un turpināšu jau iesāktu darbu pie tā, lai enerģētiskā pārkārtošana būtu zvejotājiem vieglāka. Piedalīšos arī Klimatadaptācijas plāna īstenošanā un gādāšu, lai mūsu piekrastes kopienas un zvejniecības un akvakultūras sektora mazaizsargātība tiktu veltīta pienācīga uzmanība. Palīdzēšu raudzīties, lai, izstrādājot ES okeānu pētniecības un inovācijas stratēģiju, par centrālu jautājumu tiktu izvirzīta pētniecība un inovācija.

Izveidošu stratēģisku pieeju ES okeānu diplomātijai, tā lai ES saglabātu un stiprinātu savu vadošo lomu okeānu darbākārtības noteikšanā globālā līmenī, nodrošinot taisnīgu, ilgtspējīgu un drošu okeāna telpas un tās resursu izmantošanu. Manas prioritātes būs ES partneru mobilizēšana, lai 2025. gada jūnijā Nicā paredzētajā ANO Okeānu konferencē ātri ratificētu Līgumu par bioloģisko daudzveidību ārpus valstu jurisdikcijas un ieviestu to ES tiesību aktos. Ar ES okeānu diplomātijas palīdzību es turklāt centīšos uzturēt vienlīdzīgus konkurences apstākļus un aizsargāt mūsu Eiropas zvejniecības produktu ķēdi pret negodīgu globālo konkurenci, arī pret nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju. Turklāt strādāšu pie jaunas paaudzes ilgtspējīgas zivsaimniecības partnerattiecību nolīgumiem.

Visi šie centieni palīdzēs sasniegt svarīgus Komisijas politisko pamatnostādņu mērķus, proti, ES globālo konkurētspēju un drošību, arī nodrošinātību ar pārtiku.

Es stingri iestājos par dzimumu līdztiesību. Dzimumu līdztiesība būs svarīgs apsvēruma, kad izstrādāsim savu 2040. gada redzējumu par to, kādam jābūt zvejniecības sektoram. Īpašu uzmanību – arī ar prasmju pilnveides iespējām vai finansējuma pieejamības nodrošināšanu uzņēmējām – veltīšu sievietes līdztiesības uzlabošanai zvejniecības un zilās ekonomikas jomās.

Es raudzīšos, lai arī manā komandā valdītu dzimumu līdzsvars.

Nodrošināšu arī to, lai, izstrādājot un īstenojot manā pārziņā esošās rīcībpolitikas, tiktu visā pilnībā ņemts vērā jaunatnes skatījums, un tālab regulāri noturēšu jaunatnes dialogus. Lai varētu piesaistīt jauno paaudzi, mums jānodrošina, ka zvejniecība un akvakultūra ir rentabla, digitāla un ilgtspējīga un atbilst jauniešu vērtībām, prasmēm un vēlmēm. Ja Parlaments manu kandidatūru apstiprinās, politikas dialogu ar jaunatni sarīkošu jau pirmajās 100 mana pilnvaru termiņa dienās.

Pildot savus uzdevumus, es saglabāšu neatkarību. Kā jau norādīts manā interešu deklarācijā, esmu izbeidzis visas savas iepriekšējās aktivitātes un, ja mani apstiprinās komisāra amatā, aiziešu arī no tagadējās darba vietas, kur pašlaik esmu bezalgas atvaļinājumā.

2. Portfeli iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Pārskatbildība, cieņa un sadarbības ar ES pilsoņu pārstāvjiem – Eiropas Parlamenta deputātiem – ir svarīgi veidi, kādos turēt godā mūsu demokrātiskās vērtības. Esmu pilnībā gatavs strādāt šādā vidē. Savas politiskās karjeras laikā, kad biju ministrs trijās dažādās ministrijās, esmu šo pieeju konsekventi ievērojis.

Es uzskatu, ka Parlamenta pienesums likumdošanas procesā ir neatsverams. Eiropas politikai jāatbilst ES pilsoņu vajadzībām, un Eiropas Parlaments ir tas, kurš šīs vajadzības pārstāv.

Esmu cieši apņēmis stiprināt īpašās attiecības starp Eiropas Parlamentu un Komisiju. Vēlos šīs attiecības veidot tādas, kuru pamatā ir atklātība, pārredzamība un savstarpēja uzticēšanās.

Es nodrošināšu, ka Parlaments tiek regulāri informēts par rīcību zivsaimniecības un okeānu politikas jomā. Esmu nodomājis kopīgi ar saviem dienestiem pilnībā izpildīt prasības, kas noteiktas Pamatnolīgumā par Eiropas

Parlamenta [un Komisijas] attiecībām, un īpašu uzmanību pievēršīšu noteikumiem par informācijas apmaiņu. Attiecībā uz Eiropas Parlamenta nostājām un pieprasījumiem es piemērošu Pamatnolīguma noteikumus un jomās, par kurām būšu atbildīgs, nodrošināšu, ka Komisija sniedz atbildes uz Parlamenta nostājām un pieprasījumiem, kas iesniegti, pamatojoties uz LESD 225. pantu. Precīzāk, esmu apņēmis strukturētā dialogā ar Parlamentu apmainīties viedokļiem par manā atbildības jomā esošajām rīcībpolitikām, lai tādējādi Parlaments varētu pilnībā īstenot savu demokrātiskās uzraudzības funkciju. Turklāt es gādāšu, lai Eiropas Parlamenta viedoklis, kas pausts rezolūcijās vai debatēs, tiktu pilnībā ņemts vērā, veidojot zivsaimniecības un okeānu politiku.

Apliecinu, ka, neskarot koleģialitātes principu, es uzņemšos pilnu politisko atbildību par iniciatīvām, ko izvirzīšu zivsaimniecības un okeānu jomā. Uzskatu, ka laba starpiestāžu sadarbība dos lielāku leģitimitāti un pārskatatbildību un veicinās efektivitāti un labu pārvaldību.

Apņemos izveidot atklātas un pārredzamas attiecības ar Parlamenta deputātiem un šo attiecību pamatā likt savstarpēju uzticēšanos un regulāru un visaptverošu informācijas apmaiņu, lai Parlaments varētu pildīt savu likumdošanas un kontroles funkciju. Man ir ārkārtīgi svarīgi būt labās darba attiecībās ar Zivsaimniecības komiteju un citām manas jomas komitejām. Es būšu pieejams divpusējām sanāksmēm un tiešai saziņai ar koordinatoriem, referentiem un komiteju locekļiem.

Manā pārziņā esošie dienesti saskaņīgi ar jaunievēlētās priekšsēdētājas politiskajām pamatnostādņēm sagatavos ikgadēju progresa ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Tas nodrošinās pienācīgus turpinājuma pasākumus saistībā ar manā atbildības jomā esošo noteikumu izpildes panākšanu un īstenošanu. Atgādināšu, ka attiecībā uz Eiropas Parlamentu kā ES pilsoņu pārstāvi Komisija piemēro ļoti augstus pārredzamības standartus. Šie standarti attiecas arī uz sanāksmēm ar interešu pārstāvjiem. Turklāt es gādāšu, lai Eiropas Parlamenta viedoklis, kas pausts rezolūcijās vai debatēs, tiktu pilnībā ņemts vērā, veidojot zivsaimniecības un okeānu politiku.

Esmu apņēmis pilnībā informēt Eiropas Parlamentu par visām plānotajām iniciatīvām un notiekošajām procedūrām. Šajā ziņā ir būtiski, lai attieksme pret Eiropas Parlamentu un Padomi attiecībā uz informācijas apmaiņu būtu vienlīdzīga. Konkrētāk, saskaņīgi ar Pamatnolīgumu par Eiropas Parlamenta un Komisijas attiecībām esmu apņēmis pilnībā un laikus informēt Eiropas Parlamentu par deleģētajiem aktiem un starptautiskiem nolīgumiem.

Zivsaimniecības komitejas uzdotie jautājumi

3. Kā jūs panāksiet līdzsvaru starp zvejas resursu ilgtspējīgu pārvaldību, jūras vides aizsardzību un drošas, rentablas un ilgtspējīgas zivsaimniecības nozares saglabāšanu, kas spēj nodrošināt paaudžu maiņu un darbvieta radīšanu?

Zveja ir piekrastes kopienas pamatu pamats un, būdama izšķirīgi svarīgs iztikas avots, ir grodi savijusies ar to identitāti, kultūras mantojumu un vērtībām. Zveja ir atkarīga no veselīga okeāna un produktīviem zivju krājumiem, jo tikai tā iespējams nodrošināt ilgtermiņa rentabilitāti un zvejas sektora pievilcīgumu jauniešu acīs. Tālab jārod pareizais līdzsvars starp zvejas resursu pārvaldību, zvejnieku ienākumiem un jūras vides aizsardzību.

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, plānoju šo līdzsvaru panākt, izstrādājot ilgtermiņa redzējumu par noturīgu, konkurētspējīgu un ilgtspējīgu zvejniecības sektoru 2040. gada perspektīvā, un sasniegt to palīdzēs vairāki rezultāti. Visaptveroša kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) izvērtēšana, kurā īpaša uzmanība pievērsta visiem trim ilgtspējīgas attīstības pīlāriem – vidiskajam, ekonomiskajam un sociālajam –, ļaus apzināt šīs rīcībpolitikas stiprās un vājās puses. Uz šā pamata ieteikšu Komisijai ierosināt pasākumus, kas nepieciešami, lai rīcībpolitiku pilnveidotu un uzlabotu atkarībā no nākotnes vajadzībām.

Mans mērķis ir nodrošināt nozares ilgtermiņa konkurētspēju, kas turklāt palīdzēs radīt darbvietas un piesaistīt jaunākās paaudzes, un vienlaikus prioritāru vietu ierādīt arī ilgtspējai un jūras vides aizsardzībai. Rūpes par vidi ir plaukstoša zvejas sektora priekšnoteikums. Bez vidiskās ilgtspējas nav sociālekonomiskās ilgtspējas, tāpat kā bez zivīm nav zvejnieku.

Viens no aizsāktajām izvērtēšanā aplūkotajiem jautājumiem būs iespējas vienkāršot esošos noteikumus un mazināt zvejniekiem uzlikto administratīvo slogu. Lai racionalizētu datu vākšanu un kontroli, būtu pilnībā jāizmanto digitālo tehnoloģiju un mākslīgā intelekta potenciāls. Ņemot vērā to, ka aptuveni 80 % ES flotes veido mazapjoma zvejnieki, izvērtēšana būs laba izdevība noskaidrot veidus, kā vēl vairāk atbalstīt šo flotes segmentu. Pastiprināti jāpievēršas arī zvejniecības sociālajam aspektam. Jāturpina sociālo datu un rādītāju pilnveide. Ja mani apstiprinās par komisāru, mudināšu īstenot Starptautisko konvenciju par zvejnieku sagatavošanu un sertificēšanu, lai

nodrošinātu labāku sagatavošanu un sertificēšanu, un, sadarbojoties arī ar citiem komisāriem, strādāšu pie tā, lai uzlabotu drošības apstākļus, arī uz mazākiem zvejas kuģiem. Uzskatu, ka jauni mazapjoma zvejniekiem domāti atbalsta pasākumi, apmācība, lielāka drošība, veselīgi krājumi un digitāla vide palīdzēs zvejas sektoram piesaistīt vairāk jauniešu.

Līdztekus KZP izvērtēšanai turpināšu atbalstīt dalībvalstu darbu pie KZP noteikumu un zivsaimniecības tiesību aktu kopuma pareizas īstenošanas, lai tādā veidā nodrošinātu zvejniecību ilgtspēju. Mani iedrošina fakts, ka KZP nerimtīgas īstenošanas rezultātā vairāku zivju krājumu biomasa palielinās. Nedrīkstam novirzīties no šā pozitīvā kursa, kas ved uz zivju krājumu atjaunošanu un okeāna un jūru atveseļošanu.

Nozīmīgs darba elements būs arī plašāka jūras vides aizsardzība. Šā mērķa sasniegšanu veicinās arī Eiropas Okeānu pakts – holistisks satvars, kurā faktiski ņemtas vērā visas ES rīcībpolitikas, kas ietekmē okeāna veselību un zvejnieku un piekrastes kopienu iztiku. Raudzīšos, lai manā pilnvaru termiņā tiktu sasniegti mērķrādītāji, par kādiem esam vienojušies, lai aizsargātu mūsu jūras un to biodaudzveidību.

Izmantojot ES Okeānu pētniecības un inovācijas stratēģiju, izstrādāšu arī vispusīgu darbākārtību, kas vērsta uz zināšanām par jūru, inovāciju un investīcijām. Tā gādās par to, ka ir pieejami dati, zinātnes atziņas un finanses, kas vajadzīgas, lai pieņemtu un īstenotu tieši tādus lēmumus, ar kuriem iespējams nodrošināt līdzsvarotu pieeju zvejniecību pārvaldībai un vēl vairāk uzlabot sektora rentabilitāti.

4. Vai papildus KZP pilnīgai īstenošanai jūs apsverat konkrētas reformas attiecībā uz izkraušanas pienākumu, ietverot alternatīvus risinājumus, kā arī daudzgadu KPN ieviešanu, labāku ekosistēmas pieejas īstenošanu vai jaunu ilgtspējīgu zvejas paņēmienu izpētes stimulēšanu?

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, viena no manām galvenajām prioritātēm visā pilnvaru laikā būs veidot konkurētspējīgu, ilgtspējīgu un noturīgu zvejniecības sektoru, kur visā vērtības ķēdē valda vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Lai pie tā nonāktu, no vienas puses, jārikojas pasaules arēnā – saskarsmē ar mūsu partneriem zvejniecību pārvaldībā un tirdzniecības attiecībās, bet, no otras puses, jāpārdomā veids, kā pārvaldām zvejniecības Eiropas Savienībā. Piemērojamā tiesiskā regulējuma atbilstība situācijai un tā īstenošana ir izšķirīgie faktori, kas nosaka gan apstākļus, kādos darbojas mūsu nozares, gan to iespējas augt, ieviest inovācijas un kļūt ienesīgākām, kā arī atstāt ilgtspējīgu mantojumu nākamajām paaudzēm.

Tāpēc, ja mani apstiprinās par komisāru, mans pirmais mērķis būs pabeigt patlaban notiekošo Kopējās zivsaimniecības politikas regulas izvērtēšanu saskaņā ar augstākajiem labāka regulējuma standartiem. Tās laikā konkrēti pievērsīsimies arī izkraušanas pienākumam. Lai novērtētu izkraušanas pienākuma sniegumu un izprastu, kā tas darbojas un kāpēc tas darbojas tieši tā, ir svarīgi vākt visaptverošus un kvalitatīvus datus. Tajā pašā laikā esmu stingri pārliecināts, ka ikviens tiesību akts ir tikai tik labs, cik laba ir tā īstenošana. Tāpēc, kamēr izvērtēšana vēl notiek, vienlīdz svarīgi būs turpināt īstenot zivsaimniecības tiesību aktu kopumu, kas ietver arī KZP regulu un nesen pārskatītos zivsaimniecības kontroles noteikumus, visās tā dimensijās. Šajā sakarā palīdzēšu dalībvalstīm izstrādāt ātras un efektīvas intervences, attiecīgā gadījumā pieslēdzot Eiropas Komisijas tehnisko atbalstu. Ikviens lēmums, kas vērsts uz KZP regulas pieslēpšanu vai stiprināšanu, būtu jābalsta uz pamatotiem pierādījumiem un īstenošanas dialogu, kurā iesaistītas visas ieinteresētās personas. Būtu jātiecas novērst atklājušos trūkumus un vienlaikus likt lietā līdzšinējos pozitīvos rezultātus. Bez tam būtu jāveic arī vidiskās un sociālekonomiskās ietekmes novērtējums. Visbeidzot, jebkādai iespējama rīcībai tieši izkraušanas pienākuma sakarā jābalstās uz zinātniskiem pierādījumiem un pilnībā jāņem vērā nospraustais galvenais mērķis – veicināt zvejas rīku selektivitāti un nepieļaut izšķērdīgo praksi, kad zivis tiek izmestas atpakaļ jūrā. Dati liecina, ka pirms izkraušanas pienākuma ieviešanas reizumis jūrā tika izmesti 40 % nozvejas, lai gan operatori teju ne par kādiem izmetumiem neziņoja. Tā ne vien bija resursu šķērdēšana, bet arī liedza apzināt krājumu stāvokli, kam zvejas iespēju noteikšanā ir izšķiroša nozīme. Novatorisku zvejas paņēmienu izstrāde un izmantošana var, no vienas puses, veicināt lielāku selektivitāti un, no otras puses, padarīt mūsu floti efektīvāku un tātad arī ienesīgāku. Tāpēc, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, mudināšu turpināt investīcijas datu vākšanā, zinātnē, pētniecībā un inovācijā, lai palīdzētu zvejniecību pārvaldītājiem un zvejniekiem iegūt labākās zināšanas un tehnoloģijas, uz kuru pamata viņi var pieņemt optimālus lēmumus par atbildīgāku un tātad arī ilgtspējīgāku zveju. Tas būs viens no galvenajiem apsvērumiem Okeānu pētniecības un inovācijas stratēģijā, ar kuru man uzdots nākt klajā, ja tikšu apstiprināts amatā, un esmu apņēmības pilns zināšanas par jūru, inovācijas un investīcijas padarīt par vienu no galvenajiem Eiropas Okeānu pakta pilāriem.

Ekosistēmiski apsvērumi jau tagad ir svarīgi KZP un tās pašreizējās īstenošanas elementi. Līdztekus zinātnes virzībai uz ciešāku starpdisciplināritāti un transdisciplināritāti vēlos, lai ekosistēmiska pieeja iegūtu arvien lielāku nozīmi un novestu pie holistiskāka skatījuma.

Visbeidzot, vēlos uzsvērt, ka mums jāpatur prātā visi aspekti: dabas resursu saglabāšana, zvejas sociālekonomiskā nozīme kopienām, kā arī kvalitatīvu zivju piegāde par pieņemamu cenu.

Ja mani apstiprinās par komisāru, daudzgadu kopējās pieļaujamās nozvejas (KPN) sakarā plānoju lūgt attiecīgajām zinātniskajām struktūrām sniegt ieteikumu, kas Komisijai ļautu nozvejas kvotas ierosināt uz diviem vai vairāk gadiem, sākot ar krājumiem, kurus ES pārvalda autonomi.

5. Kā jūs plānojat uzlabot vienlīdzīgas iespējas ES zvejniekiem un akvakultūras ražotājiem, īpašu uzmanību pievēršot mazapjoma zvejniekiem, uzlabot attiecības ar trešām valstīm un ES apņemšanos "līderība ar paraugpiemēru" saskaņot ar KZP uzdevumu nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem ES un trešo valstu dalībniekiem, tādiem kā Apvienotā Karaliste un Norvēģija, un īstenot efektīvu cīņu pret NNN zvejas praksi?

Par vienlīdzīgām iespējām runājot, rēķinos ne tikai ar mazapjoma un lielapjoma zvejniekiem vien, bet paturu prātā arī vienlīdzīgas iespējas sievietēm un vīriešiem, kas darbojas šajā sektorā, kā arī vajadzību gādāt par to, ka darbvietas saglabā savu pievilcību gan pieredzējušu zvejnieku, gan jaunpienācēju acīs, tātad tiek nodrošināta paaudžu maiņa. Visiem zvejniekiem jābūt vienlīdzīgām iespējām, lai viņi varētu attīstīties un veicināt savu kopienu ekonomisko un sociālo labklājību.

Mūsu piekrastes kopienās ļoti liela sociālekonomiskā nozīme ir mazapjoma zvejniecībām. To flote veido lielāko daļu ES reģistrēto zvejas kuģu (76 %) un teju pusi no ES zvejas sektorā nodarbināto skaita (49 %). Katrs flotes segments saskaras ar specifiskām problēmām un noslogojumiem, kas atšķiras arī dažādos jūras baseinos. Apzinot, ka viens no konkurētspējas apgrūtinājumiem, ar ko saskaras tieši mazapjoma zvejnieki, ir piekļuve zvejas iespējām. Lai gan to iedalīšanas kritēriju izvēle pilnībā atstāta valsts iestāžu ziņā, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, ar dalībvalstīm proaktīvi apspriedīšos par to, kā uzlabot situāciju katras valsts kontekstā. Līdztekus zvejas iespēju iedalīšanas vadlīniju publicēšanai ciešāk pievērsīšos arī noteikumu pareizas īstenošanas jautājumam. Nevilcināšos ierosināt rīcībpolitikā ieviest izmaiņas, ja tādas izrādītos vajadzīgas. Pamatīgāk pētīšu darbību dažādošanu un zvejniecību kombinēšanu ar citām darbībām, piemēram, tūrismu.

Kopīgs jautājums, kas aktuāls visiem ES zvejniekiem un akvakultūras ražotājiem, ir vienlīdzīgi konkurences apstākļi ar importu no trešām valstīm un godīga konkurence ar trešo valstu zvejniekiem/ražotājiem. Lai garantētu, ka importētā pārtika atbilst augstiem patērētāju aizsardzības un pārtikas nekaitīguma standartiem, ES īsteno stingras kontroles. Ja mani apstiprinās par komisāru, viena no manām galvenajām prioritātēm būs konkurencē ar trešām valstīm sagādāt vienlīdzīgus apstākļus sociālās un vidiskās ilgtspējas aspektā. Tas būs arī galvenais pīlārs, uz ko balsīsies atjauninātā stratēģiskā pieeja ārējai darbībai zivsaimniecības jomā, kuru man lūgusi izstrādāt jaunievēlētā Komisijas priekšsēdētāja un kuras kontekstā plānoju izpētīt, ko vēl varam darīt un kādus jaunus ceļus varam iet.

ES jāturpina rādīt priekšzīmi, nostiprinot savu ietekmi dažādos starptautiskos kontekstos. Nerimtīgi jāīsteno centieni visā pasaulē veicināt akvakultūras un zvejniecības ilgtspēju, izmantojot ES dalību daudzpusējās un reģionālās organizācijās, tādās kā FAO un tās Vidusjūras Vispārējā zivsaimniecības komisija, un visās pārējās reģionālajās zvejniecības pārvaldības organizācijās. ES jau izdevies panākt, ka Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas 2030. gada stratēģijā ir iestrādāti galvenie kopējās zivsaimniecības politikas principi: maksimālais ilgtspējīgas ieguves apjoms, daudzgadu plāni, reģionalizācija, jutīgu sugu un dzīvotņu aizsardzība.

Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, uzstāšu arī uz to, ka tādās starptautiskās struktūrās kā reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas ES neatlaidīgi aicina pieņemt ar KZP saskanīgus standartus. Mans mērķis ir vienlīdzīgus konkurences apstākļus radīt, panākot, ka arī citi tiecas uz mūsu augstajiem standartiem. Darbā ar partnervalstīm būtu jāizmanto visi mūsu rīcībā esošie instrumenti, to vidū piekļuve tirgum. Ilgtspējīga zvejniecību pārvaldība atklātā jūrā var būt sekmīga tikai tad, ja gatavi dot savu artavu ir itin visi.

Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES un tās kopējās zivsaimniecības politikas ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgums kļuva par jaunu satvaru, kas noteic, kā kopīgi pārvaldāmi krājumi Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā.

Šajā satvarā, kā arī citu divpusēju nolīgumu un reģionālu zvejniecības pārvaldības organizāciju (RZPO) ietvaros turpināšu sadarboties ar attiecīgajām trešām valstīm, lai uzturētu augstus ilgtspējas standartus, nodrošinātu taisnīgu daļu no kvotām un vienlīdzīgus konkurences apstākļus. Ja mani apstiprinās par komisāru:

1) izmantošu visas iespējas veicināt nozares noturību un konkurētspēju, zvejniecības integrējot vispārējās attiecībās ar mūsu kaimiņvalstīm, it īpaši Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā;

2) īpašu uzmanību pievēršīšu starptautisko saistību izpildes uzraudzībai un stabilitātes nodrošināšanai pēc 2026. gada, jo īpaši ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīguma zvejniecības sadaļas kontekstā, un cieši sadarbošos ar Apvienoto Karalisti, lai veicinātu ilgtspēju un minimalizētu jebkādu regulējuma atšķirību ietekmi;

3) mudināšu veidot alianses reģionā un ciešāk sadarboties ar citām piekrastes valstīm kopīgu interešu jomās;

4) atbalstīšu augsta līmeņa dialogu ar Norvēģiju, lai panāktu, ka tiek respektētas ES zvejas tiesības Svalbārā, it īpaši attiecībā uz mencu, un ka ilgtspējīgas, leģitīmas un vispārārtītas ES zvejniecības var turpināt darboties Barenca jūrā.

Visbeidzot, turpināšu aizstāvēt ES kvotas un gādāt par ES kuģu piekļuvi mūsu partnervalstu ūdeņiem, jo tie ir svarīgi zvejniecības sektora noturības un konkurētspējas faktori mainīgā vidē.

Viens no galvenajiem vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanas aspektiem ir cīņa pret NNN zveju. Pilnībā sadarbošos ar Eiropas Parlamentu un Padomi, lai drīzumā būtu iespējams pieņemt Regulas (ES) Nr. 1026/2012 grozījumus, kas ļautu ES veikt piemērotus pasākumus attiecībā pret valstīm, kuras nodarbojas ar ilgtespējīgu zveju. Ja tikšu apstiprināts, manu pilnvaru termiņu cauraudīs divi svarīgi aspekti. Pirmkārt, lai ES iegūtu uzticību starptautiskā mērogā, atbilstība noteikumiem jāpanāk tās iekšienē. Tas ir izejas punkts KZP vērtību un standartu izplatīšanai pāri ES robežām. Uzmanības lokā būs pakāpeniska, bet savlaicīga un pilnīga pārskatītās zivsaimniecības kontroles sistēmas īstenošana un digitālas nozvejas sertifikācijas shēmas ieviešana, kas ļaus mūsu tirgu, mūsu patērētājus un zvejniekus aizsargāt pret NNN zivju importu no trešām valstīm. Otrkārt, uzskatu, ka tikai ar ES tirgus aizsardzību pret NNN zvejas produktu importu vien nepietiek. Tāpēc plānoju turpināt aktīvas diplomātiskās attiecības ar trešām valstīm NNN zvejas jautājumos. NNN zvejas kartīšu sistēma ir izrādījusies spēcīgs instruments, un savu pilnvaru laikā plānoju palīdzēt trešām valstīm virzīties uz pienācīgu zivsaimniecības kontroli un noteikumu ievērošanu, taču vajadzības gadījumā nevilcināšos ieteikt jebkāda veida pasākumus, kas vien paredzēti mūsu tiesību aktos.

Vienlīdzīgi konkurences apstākļi, kas visā pasaulē kalpo par zvejniecību ilgtspējas garantu, sniedzas tālāk par zvejniecību pārvaldības pasākumiem. Mums jāpārdomā veids, kā ES – liela ūdens cilmes produktu importētāja – tirgojas ar pārējo pasauli. Ja mani apstiprinās, plānoju likt lielu uzsvāru uz dažādajiem ES rīcībā esošajiem instrumentiem, ko tā var izmantot, lai kāpinātu savu ietekmi tirgū, – gan importētu produktu izsekojamības un patērētājiem lietderīgas informācijas ziņā, gan ar trešām valstīm kopīgas zvejniecību pārvaldības vai mūsu tirdzniecības politikas instrumentu kontekstā. Vienas no būtiskākajām pārmaiņām, ko centīšos realizēt savu pilnvaru termiņā, ir panākt, lai jauns Pasaules Tirdzniecības organizācijas nolīgums pieliktu punktu publiskām subsīdijām, kas domātas zvejas kapacitātes palielināšanai. Šajā nolūkā cieši sadarbošos ar tirdzniecības komisāru(-i).

6. Kā jūs plānojat koordinēt visas attiecīgās Eiropas Okeānu pakta rīcībpolitikas un pakta izstrādē un īstenošanā iesaistīt piekrastes kopienas, kā arī zvejniecības un akvakultūras nozari?

Mūsdienās okeānu skar daudzas krīzes, un tas sagādā problēmas arī piekrastes kopienām un zilās ekonomikas nozarēm, kuru iztīka un uzplauksme ir atkarīga no okeāna veselības. Tāpēc holistiski jāaplūko gan mijiedarbība ar okeānu: kā mēs ietekmējam okeānu un kā okeāns ietekmē mūs, gan arī okeāna sagādātās iespējas, tādā veidā atzīstot tā nozīmi ģeopolitikas, uztursuverenitātes, konkurētspējas, ilgtspējas un klimata pārmaiņu mīkstināšanas aspektā, kas visi ir nesaraujami saistīti ar globālo labklājību.

Esmu pārliecināts: ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, varēšu paļauties uz visu komisāru sadarbošanos Eiropas Okeānu pakta – vienota stratēģiskā bāzes satvara – izstrādē un virzīšanā uz priekšu. Uzņemšos šā uzdevuma vadību un it īpaši tiekšos pēc devuma no komisāriem(-ēm), kam uzticēta atbildība par vidi, ūdensresursu noturību un konkurētspējīgu aprites ekonomiku, par transportu, par enerģētiku un mājokļiem, par tirdzniecību un par klimatu, un no priekšsēdētājas izpildvietnieka(-ces), kas pārzinās kohēziju un reformas.

Eiropas Okeānu paktam jābūt iekļaujošam, un tas jāveido kopīgi ar visām relevantajām ieinteresētajām personām. Šādu iekļautību centīšos panākt, it īpaši izmantojot dialogus par zivsaimniecību un okeāniem un citas padziļinātas apspriešanās, arī ar godātajiem Eiropas Parlamenta deputātiem. Eiropas Jūras diena, ko katru gadu organizē cita Eiropas piekrastes pilsēta, ir nozīmīga platforma, kurā ieinteresētās personas var tikties un pārspriest ar okeāniem saistītus jautājumus, arī Eiropas Okeānu pakta. Lai visā Savienībā veicinātu iesaistīšanos vietējā līmenī, to papildinās vietēja mēroga iniciatīvas, kas dažādās dalībvalstīs aizsāktas kā daļa no pasākumiem ar moto “Eiropas Jūras diena manā valstī”. Raudzīšos, lai šajās norisēs līdzdarbotos jaunākās paaudzes. Tāpat turpināšu uzrunāt

piekrastes kopienas, arī zvejniecības un akvakultūras sektoru, un iesaistīt ieinteresētās personas ne tikai pakta izstrādē, bet arī tā īstenošanā uz vietas un gaidāmajās rīcībpolitikās.

Ja tikšu apstiprināts amatā, centīšos ar Eiropas Okeānu pakta nākt klajā līdz trešajai ANO Okeānu konferencī, kura paredzēta Nicā 2025. gada jūnijā, un tādējādi stiprināt ES līderību globālās okeānu darbākārtības kaldināšanā.

7. Kā jūs stiprināsiet Eiropas ilgtspējīgas akvakultūras nozari, tostarp aļģu ražošanu, un uzlabosiet patērētāju informētību, ko var panākt, ja attiecīgi marķē produktu izcelsmi, kā arī augu izcelsmes produktus, kurus pārdod kā zivju produktus?

Ilgspējīgai akvakultūrai, arī aļģu ražošanai, ir svarīga nozīme Eiropas Savienības ilgtspējīgā apgādē ar ūdens cilmes pārtiku. Ja mani apstiprinās par komisāru, vēl enerģiskāk mudināšu pilnībā īstenot redzējumu par konkurētspējīgāku, noturīgāku un ilgtspējīgāku ES akvakultūru, kas izklāstīts 2021. gadā pieņemtajās Komisijas stratēģiskajās vadlīnijās par ES akvakultūru. Tas ne tikai palielinās akvakultūras devumu ES uztursuverenitātē, bet arī veicinās zaļo pārkārtošanos, palielinot sabiedrības akceptu, uzlabojot patērētāju informēšanu un pilnveidojot zināšanas un inovāciju. Lai šos mērķus sasniegtu, jārikojas daudzās jomās: jāvienkāršo regulēšanas un licencēšanas procedūras, jāatvēr akvakultūras izaugsmes vajadzībām pietiekama telpa, jāpielāgo akvakultūra klimata pārmaiņu ietekmei un jānodrošina inovāciju apguve šajā sektorā.

Lai Eiropas Savienībā apgūtu nozīmīgo ilgtspējīgas akvakultūras izaugsmes potenciālu saskaņā ar šo stratēģiju, Komisija jau ir veikusi vairākas darbības. Ir izveidota tiešsaistes platforma ar plašām zināšanām, kas ir būtiskas sektora ilgtspējīgai attīstībai, un jau ir un arī turpmāk tiks izstrādātas paraugprakses vadlīnijas tādās svarīgās jomās kā regulatīvā un administratīvā satvara racionalizēšana, jūras akvakultūrai vajadzīgās telpas plānošana, pielāgošanās klimata pārmaiņām, enerģētiskā pārkārtošana, saldūdens un sauszemes akvakultūrai vajadzīgās telpas plānošana un piekļuve ūdenim, kā arī vidiskā snieguma un zivju labturības uzlabošana. Darbā pie zivju labturības talkā nāks jaunais ES ūdensdzīvnieku labturības references centrs, kas izveidots 2024. gada februārī.

Ja mani apstiprinās amatā, cieši sadarbošos ar Padomi un Eiropas Parlamentu, lai nodrošinātu, ka šim sektoram tiek piešķirta pienācīga prioritāte un ka ES akvakultūras potenciāls tiek izmantots visā pilnībā. 2025. gadā plānoto vidusposma novērtējumu par to, kā tiek īstenotas Stratēģiskās vadlīnijas par ilgtspējīgāku un konkurētspējīgāku ES akvakultūru, izmantošu, lai novērtētu, cik tāl esam tikuši šā redzējuma īstenošanā un kāda ir tā reālā ietekme. Uz šā novērtējuma pamata apsvēršu, vai un kādi papildu pasākumi ir vajadzīgi, lai mērķus sasniegtu. Šis novērtējums palīdzēs izvērtēt arī KZP regulu un veidot redzējumu par zvejniecību un akvakultūru 2040. gada perspektīvā. Akvakultūras ilgtspēja būs arī viens no Eiropas Okeānu pakta galvenajiem aspektiem. Turklāt 2025. gada sākumā aizsākšu informatīvu kampaņu, kuras uzdevums būs Eiropas Savienībā uzlabot informētību un izpratni par akvakultūru un panākt tās plašāku akceptēšanu.

2022. gadā Komisija pieņēma īpašu ES iniciatīvu par aļģēm, kuras mērķis ir atbalstīt aļģu ilgtspējīgu ražošanu, drošu patēriņu un inovatīvu izmantošanu ES. Ja tikšu apstiprināts amatā, vairošu informētību par priekšrocībām, ko ES sagādā spēcīgs aļģu sektors, un atbalstīšu šajā iniciatīvā izvirzīto 23 darbību īstenošanu, tai skaitā to, kuru mērķis ir racionalizēt licencēšanu un jūras telpas iedalīšanu, kā arī palielināt informētību par labumu, ko aļģes dod cilvēkiem un planētai, un veikt rīcībpolitikas izpēti un analīzi.

Turklāt raudzīšu, lai uz akvakultūru – tāpat arī uz aļģēm – būtu vērsti centieni un atbalsts pētniecības un inovācijas jomā, arī izmantojot Okeānu pētniecības un inovācijas stratēģiju, kuras izstrādi virzīšu, ja tikšu apstiprināts komisāra amatā.

Lai patērētāji spētu pieņemt informācijā balstītus lēmumus par pirkumu, kuri turklāt veicina ilgtspējīgu produktu izvēli, būtiski ir marķējumā norādīt skaidru un uzticamu informāciju. Īpaši augstu patērētāji vērtē informāciju par izcelsmi, jo tā viņiem dod izvēles izdarīšanai vajadzīgo caurredzamību. Zinādami, no kurienes nāk jūras produkti, patērētāji var aktīvi atbalstīt vietējās zvejnieku kopienas, to vidū mazapjoma zvejniekus. Regula par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju (TKO) noteic patērētāju informēšanas prasības. Regulā teikts, ka ES pārdoto produktu marķējumā jānorāda galvenā informācija, tāda kā sugas nosaukums, ražošanas metode, apgabals, kurā produkts nozvejots vai izaudzēts, un izmantotais zvejas rīks. Tomēr uz apstrādes produktiem šīs prasības neattiecas, jo, piemēram, no prasības sniegt detalizētu informāciju par izmantoto izejvielu izcelsmi tie ir atbrīvoti.

Pašreizējā KZP izvērtēšana pievērsīsies arī TKO regulas noteikumiem un lūkos noskaidrot, vai esošie marķēšanas noteikumi sagādā patērētājiem adekvātu informāciju, vai arī ir vajadzīgas papildu prasības, lai lēmumi par pirkumu balstītos uz labāku informāciju. Esmu apņēmies tūlīt pēc izvērtēšanas īpaši pievērsties šim jautājumam.

Paralēli turpināšu sadarboties ar dalībvalstīm, lai varētu raiti īstenot nesen pārskatītajos zivsaimniecības kontroles noteikumos iestrādātos noteikumus par izsekojamību, kuri pakāpeniski aptvers arī gatavus un konservētus produktus un integrēs tehnoloģisko progresu un vienkāršošanu, ko sev līdzī nes pāreja uz digitālu sistēmu.

Tikpat svarīgi ir atzīt, ka marķēšanas prasību faktiskā izpilde uz vietas lielā mērā tiek panākta, pateicoties dalībvalstu enerģiskajai rīcībai. Ja tikšu apstiprināts amatā, kopīgi ar dalībvalstīm pētīšu veidus, kā stiprināt to izpildes panākšanas un kontroles sistēmas, lai visi produkti, arī no ārpusvalsts valstīm importētie, atbilstu ES marķēšanas noteikumiem un patērētāji par tiem saņemtu pareizu informāciju. Esmu apņēmies reaģēt uz ES ražotāju un patērētāju paustajām bažām un veicināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem produktiem – neatkarīgi no to izcelsmes.

Augu izcelsmes produktu tirgus aug, taču aizvien vēl ir ļoti mazs. Pienācīga patērētāju informēšana nozīmē, ka augu izcelsmes produkti ir skaidri atpazīstami. Šajā sakarā 2025. gadā sāksu tiešsaistes informācijas vērtēšanas sistēmu, kas ES piegādes ķēdes dalībniekiem, kā arī patērētājiem dos iespēju izdarīt ilgtspējīgu izvēli, kuras pamatā ir no konkrētiem krājumiem iegūtu produktu ilgtspējas vērtējums jeb punktu skaits.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

8. Kā jūs plānojat nodrošināt, ka jūras ekosistēmu un okeānu biodaudzveidības aizsardzība iet roku rokā ar ilgtspējīgu, ekonomiski dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu Eiropas zilo ekonomiku? Ko jūs darīsiet, lai nodrošinātu, ka visas aizsargājamās jūras teritorijas tiek efektīvi pārvaldītas saskaņā ar vides tiesību aktiem un ES starptautiskajām saistībām? Kādus pasākumus jūs plānojat veikt, lai būtiski samazinātu jūras piedrazojumu un novērstu jūras un saldūdens piesārņojumu, un kā jūs šos centienus popularizēsiet starptautiskā mērogā? Kā jūs plānojat kā daļu no plašākas klimataadaptācijas stratēģijas palielināt ES zilā oglekļa potenciālu un paātrināt tādu ekosistēmu atjaunošanu un aizsardzību, kurās ir augsts oglekļa piesaistes līmenis, piemēram, mangrovju audzēs, jūraszālēs un sāļajos purvos? Kā jūs nodrošināsiet, ka zilās ekonomikas nozares, piemēram, atkrastes atjaunīgās enerģijas tehnoloģijas, tiek koordinētas, izmantojot jūras telpisko plānošanu, lai izvairītos no pretrunām starp jūras vides saglabāšanas centieniem, ilgtspējīgu zivsaimniecību un piekrastes kopienu interesēm? Ņemot vērā pašreizējo ES nostāju attiecībā uz dziļjūras izrakšanu ieguvī, kas līdz brīdim, kamēr nav saņemti jaunākie zinātniskie pētījumi, atbalsta piesardzīgu pieeju, kādi ir jūsu nodomi šajā jautājumā? Kā jūs nodrošināsiet, ka ES arī turpmāk uzņemsies vadošo lomu globālo standartu noteikšanā, lai panāktu vienprātību līguma par BBNJ (jūras bioloģiskā daudzveidība teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas) īstenošanā, citu okeānu pārvaldības satvaru ieviešanā un lai veicinātu IAM 14. mērķa sasniegšanu?

Lai okeāns būtu produktīvs, tam jābūt veselīgam. Ja mani apstiprinās par komisāru, gādāšu par to, lai mēs turpinātu īstenot iedarbīgus un zinātnē balstītus saglabāšanas pasākumus, piemēram, aizsargājamās jūras teritorijas un ilgtspējīgākas zvejas prakses. Būtiska arī turpmāk būs ES tiesību aktu kopuma, kā arī ES starptautisko saistību pienācīga īstenošana un izpilde.

Tāpat svarīgi būs raudzīties, lai jūras telpiskā plānošana pavērtu iespēju izlīdzsvarot okeāna aizsardzību un jūrā veikto darbību rentabilitāti. Īpašu uzmanību veltīšu iespējām, ko sniedz pēc būtības daudzfunkcionāla jūras telpas izmantošana.

Ja tikšu apstiprināts, rosināšu izmantot tādas instrumentus kā “BlueInvest”, lai atbalstītu inovāciju un uzņēmējdarbību ilgtspējīgu tehnoloģiju un uzņēmējdarbības modeļu jomā, kam, manuprāt, arī ir izšķiroša nozīme. Kā konkrētu piemēru vēlos minēt ES Aļģu iniciatīvu, kuras mērķis ir atbalstīt tādas reģeneratīvās akvakultūras attīstību un izvēršanu ES, kas, no vienas puses, nodrošina mazoglekļa produktus ES tirgum un, no otras puses, novērš barības vielu un oglekļa pārpalikumu, tādējādi samazinot okeāna eutrofikāciju un paskābināšanos.

Visbeidzot, radīt pieprasījumu pēc ilgtspējīgiem produktiem un atbalstīt veselīgu okeānu ekonomiku varam, popularizējot atbildīga patēriņa modeļus.

Šī pieeja, kuras dažādie nosauktie darba virzieni ir apvienoti gaidāmajā Eiropas Okeānu paktā, radīs apstākļus nākotnē konkurētspējīgai un ekonomiski dzīvotspējīgai zilajai ekonomikai un vienlaikus ļaus saglabāt un pat atjaunot okeāna veselību.

Vidiskā dimensija ir neatņemama kopējās zivsaimniecības politikas un tās mērķu daļa. Tā papildina stingro tiesisko regulējumu, kāds jau pastāv dabas aizsardzības un atjaunošanas jomā. Pie tā pieder Dzīvotņu direktīva un Putnu direktīva, uz kuru pamata izveidots *Natura 2000* tīkls, kas ietver arī daudzas aizsargājamās jūras teritorijas; Jūras stratēģijas pamatdirektīva, kuras mērķis ir nodrošināt labu vides stāvokli visos jūras ūdeņos un kura prasa dalībvalstīm īpašus aizsargājamo jūras teritoriju pārvaldības un aizsardzības pasākumus izstrādāt un īstenot tā, lai

tie veicinātu vispārējo jūras biodaudzveidības mērķu sasniegšanu. Visbeidzot, arī nesēn pieņemtajai Dabas atjaunošanas regulai būs liela nozīme degradētu jūras ekosistēmu atjaunošanas un to noturības veidošanas aspektā.

Ja tikšus apstiprināts komisāra amatā, cieši sadarbošos ar vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas komisāru(-i), lai panāktu, ka dalībvalstis īsteno attiecīgos tiesību aktus un tā rezultātā sasniedz 2030. gadam izstrādātās Biodaudzveidības stratēģijas stratēģisko mērķi, proti, līdz 2030. gadam 30 % ES jūras teritoriju noteikt par aizsargājamiem, tai skaitā 10 % – par stingri aizsargājamiem, un nodrošināt, ka visās aizsargājamajās jūras teritorijās ir ieviesti relevantie zvejniecības pārvaldības pasākumi.

Rosināšu dalībvalstis pilnībā izmantot KZP un Jūras telpiskās plānošanas direktīvas pavērtās iespējas, lai īstētu iedarbīgus pasākumus un plānojumu, kas atbalsta katras aizsargājamās jūras teritorijas mērķus, tātad ļauj ierobežot saimniecisko darbību ietekmi uz jūras ekosistēmām, vienlaikus nodrošinot apstākļus, kādos veidojas spēcīgas un izturētspējīgas nozares un piekrastes kopienas. Teiktais attiecas arī uz flotes dekarbonizācijas atbalstīšanai domātiem pasākumiem.

Tas, kas notiek uz sauszemes, pamatīgi ietekmē jūras. Barības vielas, kas izraisa eutrofikāciju jūras vidē, galvenokārt nāk no lauksaimniecības. Lielākā daļa plastmasas druzu jūrā nonāk no sauszemes. Tas rada bažas par veselību un degradē jūras vidi. Tāpat tiek radīta arī nevajadzīga ietekme un izmaksas nozarēm, kas atkarīgas no jūras, piemēram, zvejai un tūrismam. Tāpēc, ja tikšus apstiprināts amatā, kopā ar vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas komisāru(-i) strādājos pie Ūdensresursu noturības stratēģijas un Eiropas Okeānu pakta, kura izstrādi vadīt būs mans uzdevums, centīšos panākt, lai mūsu upes, jūras un piekrastes teritorijas būtu veselīgas un noturīgas. Rezultāti lieti noderēs arī darbā pie klimatadaptācijas.

No 2026. gada sākot, dalībvalstīm emisiju pārskatos, ko tās iesniedz Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*), un zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības regulas mērķrādītājos ir jāiekļauj mitrāji, arī zilais ogleklis. Dabas atjaunošanas regula prasa dalībvalstīm panākt, lai 90 % jūras ekosistēmu dzīvotņu būtu labā stāvoklī, un šajā nolūkā tām līdz 2030. gadam jāievieš atjaunošanas pasākumi, kas aptver vismaz 30 % kopējās platības, kuras stāvoklis nav labs.

Ja mani apstiprinās amatā, izstrādāšu plānu, kurā būs noteikta kopīga ES pieeja tam, kā vācam un apstrādājami dati, kas vajadzīgi, lai varētu novērtēt zilā oglekļa un citu mitrāju devumu ES klimata un dabas mērķu sasniegšanā. Tā palīdzēs veidot jaunus uz stimuliem balstītus uzņēmējdarbības modeļus jau pastāvošām darbībām, piemēram, akvakulturai, lai tā pastāvētu līdzās dabai un veicinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Tāpat tā dos iespēju veidot jaunas novatoriskas darbības, piemēram, oglekļa piesaistījumu sertifikāciju.

Ja mani apstiprinās par komisāru, pastiprināšu mūsu pieeju jūras telpiskajai plānošanai, lai tādā veidā palīdzētu optimizēt dažādu jūras izmantojumus un okeāna ekonomisko potenciālu, vienlaikus pasargājos tā veselību un noturību.

Jūras telpiskās plānošanas direktīva jau prasa dalībvalstīm izmantot ekosistēmisku pieeju, kas ir ES jūras vides aizsardzības tiesību aktu (konkrēti Jūras stratēģijas pamatdirektīvas) pamatelements.

Tācu mums jādarā vairāk, lai palīdzētu dalībvalstīm visus šos principus īstēnot praksē, un šajā ziņā Eiropas Okeānu pakam būs liela nozīme.

ES līmenī organizēšu dialogus par zivsaimniecību un okeāniem, sevišķi tādēļ, lai jūras telpisko izmantojumu apspriestu, pamatojos uz jūras lietotājos apvienošā zilā foruma paveikto darbu. Turpināšu cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai gūtu rezultātus un nodrošinātu, ka mūsu rīcībpolitika ir gatava stāties pretim grūtībām un sasniegt telpiskās plānošanas mērķrādītājus līdz 2050. gadam.

Kopā tas veidos ES ieguldījumu attiecīgā ilgtspējīgas attīstības mērķa (14. IAM) sasniegšanā, konkrēti, tās biodaudzveidības un piesārņojuma samazināšanas mērķrādītāju ziņā, turklāt ļaus tai saglabāt līderpozīciju pasaules mēroga standartu noteikšanā. ES līmeņa centienu reproducēšana pasaules mērogā garantēs arī mūsu pašu zilās ekonomikas nozaru līdzdalību. Konkrētāk runājos, aktīvi atbalstīšu globālos okeānu aizsardzības un atjaunošanas centienus un turēšos pie Kuņminas–Monreālas globālā biodaudzveidības nolīguma aņņemšanās līdz 2030. gadam par aizsargājamiem noteikt vismaz 30 % okeānu platības. Ja tikšus apstiprināts amatā, mana prioritāte būs arī turpmāk iestāties par to, lai katrai aizsargājamajai jūras teritorijai, kas atrodas atklātā jūrā, būtu īpašs pārvaldības plāns un tiktu piešķirti pietiekami resursi, lai nodrošinātu šo plānu faktisku īstēnošanu, kas ietver arī monitoringu un izpildes panākšanu un aizsargājamo jūras teritoriju izveidi Dienvidu okeānā. Turklāt mobilizēšu ES okeānu diplomātiju, lai veicinātu, ka ātri tiek ratificēts un stājas spēkā Nolīgums par bioloģisko daudzveidību teritorijās

ārpus valstu jurisdikcijas (*BBNJ*), kurš noteic kārtību, kādā aizsargājamās jūras teritorijas izveidojamas ūdeņos, kas atrodas ārpus valstu jurisdikcijas. Ja tikšu apstiprināts komisāra amatā, mans pirmais stratēģiskais mērķis būs dot savu artavu diplomātiskajos centienos panākt 60 ratifikācijas, kas vajadzīgas, lai nolīgums stātos spēkā, cerams, līdz trešajai ANO Okeānu konferencei, kas plānota 2025. gada jūnijā.

Lai mazinātu piesārņojuma ietekmi uz jūrām un okeāniem, liela nozīme ir arī reģionālai un starptautiskai sadarbībai. Manā ieskatā kritiski svarīgi ir, lai ES arī turpmāk būtu pārmaiņu katalizators, gan paužot viedokli un dodot praktisku pienesumu galīgajās sarunās par Globālo nolīgumu par plastmasu, gan padziļinot sadarbību reģionālā līmenī, arī iesaistoties reģionālo jūru konvenciju, reģionālo zvejniecības pārvaldības organizāciju darbā vai liekot lietā Starptautiskās okeānu pārvaldības darbākārtību.

Nobeigumā jāpiemin, ka Komisijas nostāja jautājumā par dziļjūras izrakteņu ieguvei ir noteikta ES Starptautiskās okeānu pārvaldības darbākārtībā. Komisija iestājas par dziļjūras izrakteņu ieguves aizliegšanu tik ilgi, kamēr nebūs iegūta trūkstošā zinātniskā informācija un varēs pierādīt, ka šādas ieguves ietekme nav kaitīga, un kamēr saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas prasību nebūs stājušies spēkā izrakteņu ieguves noteikumi, ar kuriem jūras vide tiks faktiski aizsargāta. Pilnībā piekrītu šai nostājai, un – ja mani apstiprinās par komisāru – aizstāvēšu to visos attiecīgajos starptautiska līmeņa forumos.